

Algemene Ledenvergadering

Datum 25 april 2024

Tijd Inloop 19.45

Start 20.00

Einde (schatting) 21.30

Locatie De Buitenwacht

Bosboom-Toussaintstraat 67

3314 GB Dordrecht

Agenda

1. Opening en welkom
2. Mededelingen
3. Agenda vaststellen
4. Verslag ALV 7 december 2023
5. Presentatie plannen Betuwelijn, Kijfhoek en Dordrecht/A16

Informatief

6. Financiën 2023
  - a. Jaarrekening 2023 inclusief resultaatbestemming

Bijlagen: jaarrekening, verslag kascontrole commissie

- b. Jaarverslag 2023

Bijlage: jaarverslag

7. Coöperatie ontwikkelingen
  - a. benoeming Hanneke Kijlstra als bestuurslid

Bijlage: voordracht Hanneke Kijlstra

- b. (her)benoemen kascontrolecommissie

Bijlage: voordracht leden kascontrolecommissie

- c. aanscherping Huishoudelijk reglement

Bijlage: de voorgestelde wijziging

8. Rondvraag en sluiting

Concept

Verslag Algemene Ledenvergadering Drechtse Energie, 7 december 2023, 20 -21.30u, de Buitenwacht, 3314 GB Dordrecht.

---

1. Opening en welkom

De voorzitter Willy Verbakel opent de vergadering om 20u en heet alle aanwezige leden, onder wie een aantal nieuwe leden (totaal 18 leden en 3 bestuursleden) welkom. Hij verontschuldigt de drie afwezige bestuursleden en vraagt de vergadering bij afwezigheid van de secretaris om een notulist, waarop Adri Bakker zich beschikbaar stelt om het verslag te maken. De voorzitter memoreert dat op basis van de uitslag van de TK-verkiezingen in november en de verkiezingsprogramma's van een aantal winnaars de ontwikkelingen van nieuwe grootschalige energie opwekprojecten onzeker kunnen worden. Het indienen van vergunningsaanvragen voor bestaande projecten heeft daarom ook urgentie.

2. Mededelingen

- Jo Anke van Dam is afgetreden als algemeen bestuurslid. De voorzitter gebruikt de gelegenheid om haar te bedanken voor haar bijdrage, fysiek is dat al gebeurd tijdens de extra ledenbijeenkomst in september in de Duurzaamheidsfabriek.
- De voorzitter meldt dat er vacatures zijn in het bestuur en roept de vergadering op om mee te denken bij het vinden van nieuwe bestuursleden.

3. Agenda vaststellen

De agenda wordt zonder wijzigingen vastgesteld met dank aan de notulist vanwege de duidelijke verslaglegging. Arjan te Raa zal bij 3 agendapunten over de zonneparken tijdelijk de voorzittershamer overnemen van Willy.

4. Verslag ALV 19 april 2023

Nav; pagina 2, punt 4, jaarverslag 2022. André de Jong moet zijn André Boersen. André Boersen vindt het vreemd dat wij belasting moeten betalen over de opbrengst van de zonnepanelen. Op de vraag hoe dat kan moet de voorzitter het antwoord schuldig blijven. André geeft aan dat bij aanvang van een project je e.e.a. verschillend kan inrichten voor de fiscus. Hij vraagt op welke manier zijn de ZoaD projecten georganiseerd, bijvoorbeeld wordt alles op een EV(Eigen Vermogen)rekening of een aparte ledenrekening gezet? Er wordt opgemerkt dat ook het samenvoegen van coöperaties fiscaal problemen geeft. Afgesproken wordt om in de volgende vergadering een antwoord te geven op de vraag, zo nodig door tussenkomst van een fiscalist.

5. Zonnepark Kijfhoek

Rond de RES locatie Zonnepark Kijfhoek is een uitgebreid participatieproces doorlopen. Het park wordt door ons samen ontwikkeld met ENECO en NOVAR. Het zonnepark wordt natuurinclusief ingericht. Ook de milieuorganisaties zijn akkoord. Er wordt voor 25 jaar een recht van opstal gevestigd. Met name de invulling van de open ruimte met de 250 m grens gaf veel discussie onder een groep bewoners. Het plan is aangepast, maar nog niet naar tevredenheid van een aantal bewoners. Toch wordt dit aangepaste plan mogelijk dit jaar nog ingediend bij de gemeente Zwijndrecht als start van de procedure van het verkrijgen van een omgevingsvergunning. Er wordt voor gepleit dit resultaat ook goed op de website te etaleren. De webmaster geeft aan dat dit inmiddels is gebeurd. De vergadering wordt gevraagd om in te stemmen met deelname van de coöperatie Drechtse Energie aan een op te richten BV.

Vragen

- a. Vraag. Wat is het grootste risico van de BV? Antwoord: We krijgen geen vergunning. Daarnaast is het definitief doorgaan pas zeker op het moment van financial close. Daarbij opgemerkt dat de businesscase vrij eenvoudig is met een redelijk voorspelbare opbrengst. Bottleneck is nog bijvoorbeeld wel STEDIN die nu €6 mln. vraagt voor het realiseren van een aansluiting voor het park. Ook de gemeente vraagt de hoofdprijs voor de gemeentelijke leges. Beide onderwerpen zijn nog in onderhandeling.
- b. Vraag. Is er overwogen om te kiezen voor een zgn. tweetraps constructie; een constructie waarbij er meerdere BV's worden opgericht? Antwoord: Moeten we meenemen in de opzet van de toekomstige structuur van Drechtse Energie(DE).
- c. Vraag: Wie komt er in het bestuur van BV namens DE? Antwoord; Zou ook externe deskundige (met relevante ervaring) kunnen zijn van een andere energiecoöperatie.
- d. Vraag over de stemming; Hebben we wel een benodigd quorum qua stemmen om te kunnen beslissen? Antwoord: Volgens de statuten is dat voor dit soort bijeenkomsten niet vereist en kan gestemd worden door de aanwezige leden (21 leden).

Het bestuur bij monde van Arjan te Raa bedankt alle betrokken personen, in het bijzonder Jan de Keizer, Marc de Bruin, Wouter Slob en Adri Bakker die hebben bijgedragen aan het behaalde huidige positieve resultaat.

De tijdelijke voorzitter brengt de vraag over deelname door DE aan de op te richten BV zonnepark Kijfhoek in stemming. Uitslag: De vergadering gaat unaniem akkoord met deelname aan de BV.

6. Zonnepark Betuwelijn (Hardinxveld-Giessendam)

Het zonnepark Betuwelijn heeft tot nu toe een voortvarend ontwikkeltraject. Het park wordt ontwikkeld samen met NOVAR, ieder voor de helft. De Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland heeft ook ingestemd. De Natuur- en Vogelwacht Alblasserwaard heeft nog zijn bedenkingen. Een zgn. local4local koppeling is niet geregeld, maar er wordt wel gekeken naar een opslag(batterij) en koppeling met de omliggende bedrijven. Het college is nog niet unaniem akkoord; wethouder wonen heeft nog vragen. Het gehele plan moet nog langs de gemeenteraad. De in oktober gehouden voorlichtingsavond werd goed bezocht.

Vraag: Hoe is het geregeld met de grondposities? Antwoord: De grond (12,7ha) is in eigendom bij één eigenaar en zal voor het zonnepark worden gepacht van deze boer. Er wordt een recht van opstal gevestigd voor de zonnepaneleninstallatie voor een periode van 25 jaar.

De tijdelijke voorzitter brengt de vraag over deelname door DE aan de op te richten BV zonnepark Betuwelijn in stemming. Uitslag: De vergadering gaat akkoord met 17 leden voor en 1 onthouding voor deelname aan de BV.

7. Ontwikkelingen Zonnepark A16 Dordrecht

De gemeente Dordrecht heeft DE recent gevraagd om deel te nemen aan de ontwikkeling van een zonnepark (8ha) langs de westkant van de A16 ter hoogte van industrieterrein Dordtse Kil IV samen met ECD. Er is een video-overleg geweest met ECD, maar er zijn nog geen afspraken gemaakt over de voorwaarden. Die zijn o.a.: alles op basis van gelijkwaardigheid, natuurinclusieve inrichting en toepassen van local4local principes.

Er wordt gevraagd hoe deelname zich verhoudt tot de 'ereschuld' die de gemeente heeft na het debacle met de windmolen Krabbegors. Vanuit de vergadering wordt ECD niet direct als betrouwbare partner gezien. Opgemerkt wordt; het zonnepark komt er toch wel met of zonder DE. Vanwege lage kosten panelen zou snelle aanleg nu gunstig zijn.

De tijdelijke voorzitter brengt de vraag over deelname door DE aan het te ontwikkelen zonnepark A16 in stemming.

Uitslag: De vergadering stemt in met: 16 leden voor en 2 onthouding voor deelname aan de ontwikkeling met ECD aan het zonnepark A16.

Op verzoek van Jan de Keizer zal de eventuele overeenkomst, die met ECD zal worden gesloten mbt de ontwikkeling, eerst aan de leden ter goedkeuring worden voorgelegd. Dat zou eventueel digitaal kunnen plaatsvinden.

8. Coöperatie ontwikkelingen

a. Stand van zaken uitkomsten ledengesprek 29 september 2023

De opbrengst van de goed bezochte ledendialoog over de Toekomst van DE 2.0 (ruim 40 deelnemers) in de Duurzaamheidsfabriek zal worden uitgewerkt door een werkgroep. Deze groep stelt een advies op aan leden en bestuur over een strategisch plan voor de lange termijn, wat besproken zal worden in een extra ledenvergadering die gepland staat eerste helft van februari 2024. Het zal niet betekenen dat alles geregeld is, ook na februari blijft het nog werk in uitvoering.

b. Beknopt jaarplan 2024

Het jaarplan wordt niet uitgebreid behandeld. Met betrekking tot 2 punt 2; coöperatie ontwikkeling; werkgroepen wordt gevraagd wat het bestuur bedoeld met; voldoende volwassenheid en draagvlak. Wat zijn de voorwaarden om daaraan te voldoen? De werkgroep

Wind bijvoorbeeld heeft het bestuur duidelijk aangegeven in een taakomschrijving wat voor rol zij voor DE invult. Het bestuur wordt gevraagd hierover duidelijker te zijn.

9. Rondvraag en sluiting

- OER (Opwek van Energie op Rijksvastgoed);

Gevraagd wordt of DE hiervan op de hoogte is omdat er 2 nieuwe locaties binnen het gebied van Drechtsteden vallen. De voorzitter geeft aan dat hij zijn interesse aan het Ministerie van I&W kenbaar heeft gemaakt.

- Warmtetransitie

Heeft DE kleinschalige initiatieven om gebruik te maken van bodemenergie voor coöperatieve warmtenetten. Gemeente Dordrecht zet sterk in op warmtenet, dat geldt ook voor de andere gemeenten in de Drechtsteden ic. Zwijndrecht. Jan Klamer geeft zijn contactgegevens en heeft belangstelling voor dit onderwerp.

- Vraag; Kunnen leden nog investeren in zonnepanelen?

Momenteel wordt gewerkt aan een financieringsopzet voor de Zonneparken Kijfhoek en Betuwelijn. Dit is een apart project. Voor de zonnepanelen op andermans dak zitten er momenteel geen projecten in de pijplijn.

- Opslag van energie

Voor zonnepark Betuwelijn wordt dit uitgewerkt. Kosten zijn zeer hoog, vergelijkbaar met zelfde kosten als aanleg zonnepark zelf. Financieel risicoprofiel is nog zeer onduidelijk.

- Ad Teuns vraagt aandacht voor kleine projecten via VvE's. Er is kennis maar er zijn geen daken. Toegezegd wordt informatie van Energie Samen over VvE en energieopwekking toe te sturen.

Willy sluit onder dankzegging voor deelname de vergadering binnen de planning, 21.25u.

Afspraken

1. Fiscale opzet organisatie in relatie tot belastingplicht? In de volgende vergadering een antwoord gegeven op de vraag, zo nodig door tussenkomst van een fiscalist.
2. Structuur burgercoöperatie mbt investeringen en risico's is onderdeel van discussie toekomst DE.
3. Aparte ledenbijeenkomst begin 2024 over advies strategisch plan toekomst DE.
4. Drechtse Energie kan deelnemen in op te richten BV voor Zonnepark Kijfhoek.
5. Drechtse Energie kan deelnemen in op te richten BV voor Zonnepark Betuwelijn.
6. Drechtse Energie kan deelnemen in verdere ontwikkeling van Zonnepark A16.

Coöperatie Drechtse Energie

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

[1. Introductie 3](#)

[2. Ledenontwikkelingen 4](#)

[2.1. Van en voor de inwoners 4](#)

[2.2. ALV's 5](#)

[2.3. Werkgroepen 5](#)

[2.4 Website 5](#)

[3. Samenwerking en lobby 6](#)

[4. Projecten 7](#)

[4.1. Zon Op 7](#)

[4.2. Wind 9](#)

[4.3. Zonneparken 9](#)

[5. Financieel verslag 10](#)

1. Introductie

In 2023 is de rust op de energiemarkt enigszins teruggekeerd. De prijzen zijn wat genormaliseerd voor de burger. Wel zien we dat de netcongestie roet in het eten begint te gooien, waardoor

energieleveranciers eigenlijk geen contracten meer willen afsluiten met coöperaties. De contracten die aflopen worden vervangen door EPEX-contracten en dit houdt in dat de prijs die betaald wordt gestuurd wordt door de energiehandel. Oftewel bij veel opwek en dus ook aanbod is de prijs lager, dan wanneer er veel vraag is en minder aanbod.

In 2023 zijn geen nieuwe projecten ontwikkeld, maar de coöperatie heeft niet stilgezeten. Er zijn diverse zonneparken in ontwikkeling, denk aan Kijfhoek, Betuwelijn (Hardinxveld) en A16 Dordtse Kil. Het ene park is wat verder in volwassenheid als de ander, maar de coöperatie ziet goede hoop in de ontwikkeling van deze parken en de bijbehorende burgerparticipatie.

Ook is er een bijeenkomst geweest over de toekomst van Drechtse Energie. Op deze avond is er in groepjes van gedachten gewisseld over hoe de leden de coöperatie zien over 5 en 10 jaar. Wat hieruit naar voren kwam is dat leden een brede taakstelling zien voor onze coöperatie waaronder aanpak van energiearmoede, oftewel dat ook mensen die niet in staat zijn te investeren op een of andere wijze wel mee kunnen doen aan een project en daarvan de voordelen kunnen krijgen.

In dit Jaarverslag van 2023 blikken we terug en beschrijven we welke ontwikkelingen de Coöperatie Drechtse Energie heeft doorgemaakt.

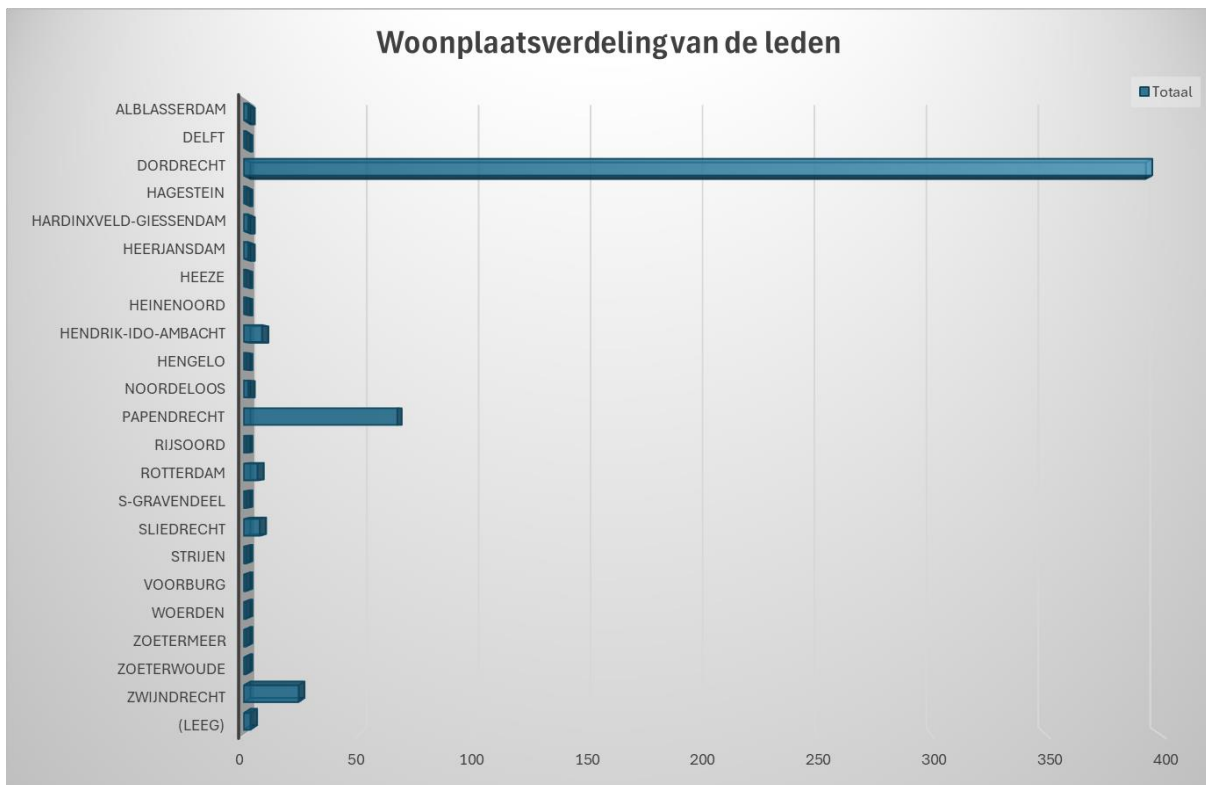
2. Ledenontwikkelingen

2.1. Van en voor de inwoners

De Coöperatie Drechtse Energie is opgericht voor en door inwoners van de Drechtsteden. Wij willen lokaal duurzame energie opwekken en de opbrengsten daarvan in de eigen gemeenten houden en ten goede laten komen aan de eigen inwoners.

Dit doel hebben we ook in 2023 voor ogen gehouden bij de projecten die we hebben onderzocht en zijn gestart. De projecten die we al gerealiseerd hebben, dragen door de opwekking van duurzame energie in de regio en het uitkeren van baten aan leden van de coöperatie ook rechtstreeks bij aan deze doelstelling.

In 2023 zijn we per saldo gegroeid van 499 naar 528 leden. We hebben weliswaar geen nieuwe projecten gelanceerd in 2023 waarin burgers kunnen participeren, maar de plannen voor de zonneparken trekken toch nieuwe leden aan.

In het afgelopen jaar is het aantal mensen (leden en niet-leden) dat interesse heeft voor zonneparken ook gestegen. We houden 2 lijsten bij:

- er zijn nu 117 mensen die op de lijst van geïnteresseerden voor Zonnepark Kijfhoek staan;
- er zijn nu 108 mensen die op de lijst van geïnteresseerden voor Zonnepark Betuwelijn staan.

In Sliedrecht en Hardinxveld hebben we initiatiefgroepen van burgers opgestart, zodat nieuwe initiatieven zo veel mogelijk lokaal worden gedragen.

2.2. ALV's

Direct contact met de leden vindt plaats op de Algemene Ledenvergaderingen. In 2023 hebben we 2 ALV's gehouden:

- **19 april** was de reguliere ALV. Daar zijn de financiële stukken over 2022 goedgekeurd, en het jaarplan voor 2023. Raymond van der Stelt is herkozen als penningmeester. Als gastspreker was Siwart Zomer aanwezig, die ons meer heeft verteld over Local4Local - dat wil zeggen door met een combinatie van opwekking, opslag, en goede lokale afspraken tussen burgers en bedrijven lokaal energie op te wekken én gebruiken buiten het hoogspanningsnetwerk. De eerste initiatieven zijn gestart. We houden het in de gaten als oplossing voor het vraagstuk van de netcongestie.
- **7 december** was een spannende vergadering: er is gestemd over het mandaat van het bestuur om BV's op te richten ten behoeve van de zonneparken in Kijfhoek en Hardinxveld-Giessendam. Ook kon het bestuur melden dat er gesprekken werden gevoerd over een zonnepark langs de A16 in Dordrecht. Helaas moesten we afscheid nemen van Jo-Anke van Dam.

2.3. Werkgroepen

Binnen onze coöperatie zijn enkele werkgroepen actief.

- De werkgroep Zon bestaat uit Wouter Slob, Raymond van der Stelt, Willy Verbakel, Frits Lakemeijer en Hanneke Kijlstra. Deze actieve werkgroep begeleidt en ondersteunt de uitwerking van de drie zonneparken waarmee we bezig zijn. Wouter Slob coördineert deze werkgroep (wouter@drechtseenergie.nl).
- De werkgroep Wind is bezig met de lobby voor wind, vooral in Dordrecht. De werkgroep heeft wel versterking nodig. Trekker is Eelco Linnert (eelco.linnert@gmail.com). De werkgroep wind is diverse keren bij elkaar geweest om te zoeken naar potentiële locaties in de regio. Deze locaties worden verder uitgewerkt en meegenomen in de gesprekken over de RES 2.0
- Daarnaast is een werkgroep geothermie en warmtenet ingesteld, een wens die eerder was geuit door leden. Lennard Serieese (Lennard@live.nl) trekt deze werkgroep. Deze werkgroep is bij elkaar geweest en gaat de komende tijd verder met het onderzoeken of er potentieel kansen zijn voor geothermie.
- Tenslotte is er een werkgroep energieopslag gestart, ook na een eerdere oproep vanuit de leden. Trekker/coördinator hiervan is Rien Lambers (rienlambers@upcmail.nl). Vorig jaar is een bezoek gebracht aan Elestor in Arnhem en is de werkgroep geïnformeerd over de ontwikkelingen op het gebied van elektriciteitsopslag.

2.4 Website

In het afgelopen jaar is de website gekoppeld aan onze ledenadministratie in Econobis. Enkele formulieren op de website worden sindsdien automatisch ingelezen in de administratie. In het afgelopen jaar hebben we het mogelijk gemaakt dat mensen zich voor 1 of beide zonneparken als geïnteresseerde kunnen opgeven.

Daarnaast is Mijn Drechtse Energie uitgerold: dit is een omgeving voor leden waarin zij hun persoonsgegevens kunnen zien en wijzigen. Ook kun je als deelnemer van projecten informatie zien over je deelname. 303 leden hebben hun Mijn Drechtse Energie-omgeving intussen geactiveerd. Een jaar geleden waren dat er nog maar 185!

In de toekomst zullen we dit kanaal gaan gebruiken voor de inschrijving door leden en niet-leden op nieuwe projecten.

3. Samenwerking en lobby

Drechtse Energie is actief lid van Energie Samen, de koepel van energiecoöperaties. Zij komen bij de landelijke klimaattafel op voor een goed klimaatbeleid met een stevige positie voor burgers. Zij hebben met het ministerie geregeld dat er in 2023 weer een werkbare SCE-regeling komt voor Zon op andermans dak en daarnaast zorgen zij voor kennisuitwisseling en scholing.

Ook het afgelopen jaar hebben we overleg gevoerd met de Stichting Drechtse Stroom, waarmee we veel gezamenlijk optrekken. Zo hebben we gezamenlijk een halfjaarlijks overleg met de verantwoordelijke wethouder van Dordrecht. Wij dragen samen als boodschap uit: bespaar zoveel mogelijk op energie en wek de dan nog noodzakelijke energie duurzaam op en zo veel mogelijk in handen van de burgers. Doe dit alles op een wijze, die tegelijkertijd de energiearmoede aanpakt.

Voor de te ontwikkelen zonneparken in Zwijndrecht, Hardinxveld-Giessendam en Dordrecht werken wij samen met verschillende commerciële partijen, zoals ENECO, Novar (voorheen Solarfields) en de ECD. Wij overleggen daarbij vaak gezamenlijk met de gemeenten.

Voor nieuwe ontwikkelingen hebben we ook zeer goed contact met de Milieufederatie Zuid-Holland. Ook met andere natuur- en milieugroepen hebben we overlegd, zoals met de Natuur en Vogelwacht Alblasserwaard en de stichting Natuur en Landschap Zwijndrechtse Waard.

In Dordrecht hebben wij na de verkiezingen met de meeste raadsfracties overleg gehad om het draagvlak voor windenergie te vergroten. Er blijkt bij die gesprekken steeds dat het grote belang van meer windmolens op ons eiland wordt onderkend en dat het cruciaal is draagvlak en participatie te realiseren bij de bewoners die er last van hebben. Dit kan mede door hen te laten delen in de opbrengst.

Samen met Drechtse Stroom is er een halfjaarlijks overleg met wethouder Tanja de Jonge van Dordrecht.

4. Projecten

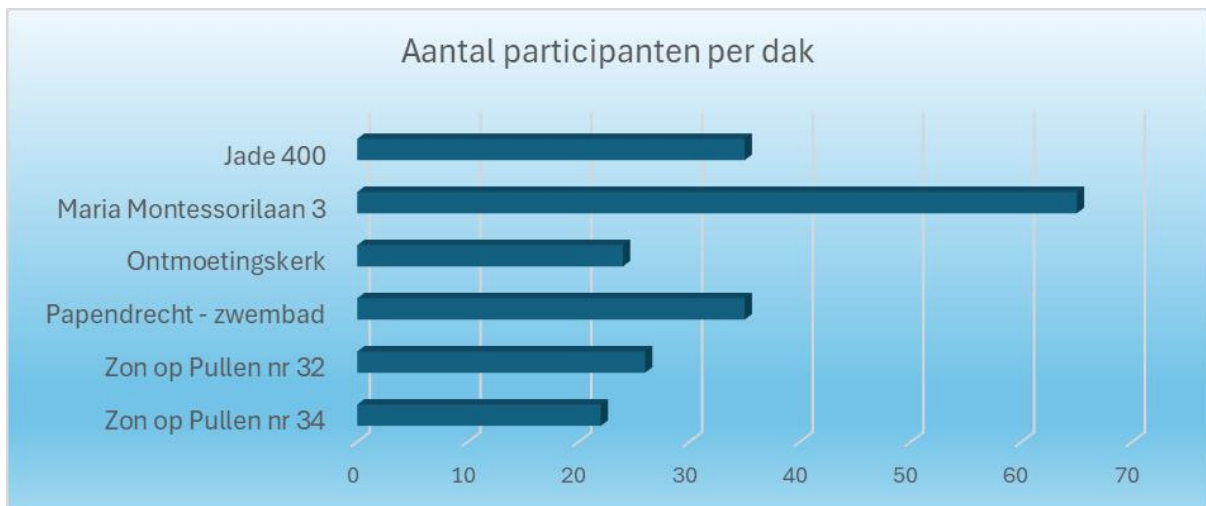
1. Zon Op

ZON OP ANDERMANS DAK (ZoaD) is een statutaire kring van de Coöperatie Drechtse Energie (CDE) met een eigen bestuur en ledenvergadering.

Algemeen

De kring beheert de projecten:

- Maria Montessorilaan – Dordrecht met 626 panelen (175kWp)
- Jade – Dordrecht met 264 panelen (64 kWp)
- Sportcentrum – Papendrecht met 558 (159 kWp)
- Wioldrechtseweg - Dordrecht (Pullen) met 429 panelen (146 kWp)
- Ontmoetingskerk – Dordrecht met 200 panelen (75 kWp).

De projecten zijn in volgorde van inbedrijfstelling aangeduid

Het bestuur van de Kring bestaat uit vertegenwoordigers van de deelnemers van alle projecten: Raymond van der Stelt (Penningmeester), Ton Koedooder (Technisch Beheerder), Ruud van der Starre (Algemeen Bestuurslid) en Arjan te Raa (Voorzitter).

Algemene Leden Vergadering

Op donderdag 11 mei, hield de Kring in 2023 haar jaarlijkse Algemene Leden Vergadering in de Ontmoetingskerk, waar het laatste project in bedrijf is gesteld.

Tijdens de vergadering werd een video-opname getoond die met onze drone gemaakt zijn van daken van gebouwen in Dordrecht-Distripark en Dordtse Kil III. Hierop is duidelijk te zien dat er nog voldoende potentie is voor verdere verduurzaming met behulp van zonnestroominstallaties.

In het inhoudelijke deel werden de projecten en de financiële cijfers van de Kring besproken, die op instemming konden rekenen van de aanwezigen. Om statutaire redenen worden de verslagen en rapportages van de Kring op de Ledenvergadering van CDE vastgesteld. In het CDE deel van dit verslag wordt daar meer over vermeld evenals in de twee nieuwsbrieven kring ZoaD mrt'23 en kring ZoaD nov'23. De Nieuwsbrieven zijn elektronisch verstuurd evenals het verslag van de vergadering. Op onze website zijn deze in te zien.

Onderhoud

In 2023 zijn er geen grote storingen geweest van onze zonnestroominstallaties. Wel zijn er bij zowel installatie Jade als bij installatie Maria Montessori enkele optimizers onder garantie vervangen.

Bij installatie Pullen was er langdurig sprake van uitval van de datacommunicatie waardoor de opbrengst van de installatie niet zichtbaar was via internet. Deze storing is inmiddels verholpen door het plaatsen van een eigen 4G modem.

Opbrengst

Het jaar 2023 was geen goed jaar voor zonnestroominstallaties. Door het lagere aantal zonnepanelen produceerden onze installaties ongeveer 10% minder zonnestroom dan in 2022, wat een uitzonderlijk goed jaar was. Qua productie was 2023 vergelijkbaar met 2021.

In totaal is er in 2023 door de vijf installaties opgewekt wat overeenkomt met het stroomverbruik van circa 225 huishoudens.

Ook het jaar 2023 was wat betreft energiekosten turbulent. Na zeer hoge prijzen aan het begin van het jaar daalde deze gestaag en zijn de prijzen eind 2023 enigszins tot rust gekomen maar dat is wel op een 3x zo hoog niveau als we voor 2021 gewend waren.

Nieuwe Projecten

In 2023 zijn er door de Kring ZoaD geen nieuwe projecten in ontwikkeling genomen. We zijn er contacten geweest over potentiële zonnestroominstallaties met de VVE van een wooncomplex in Dordrecht, de roeivereniging in Dordrecht en een Kruiskerk in Dordrecht maar die hebben tot nu toe nog niet geleid tot concrete projectplannen.

De gesprekken met initiatiefnemers van ZoaD projecten in Sliedrecht hebben tot nu toe nog niet geleid tot een concreet project.

Met ambtenaren van de gemeente Dordrecht is onderzocht of er gemeentelijke gebouwen geschikt zijn voor ZOAD projecten. Daaruit kwam dat ofwel de beschikbare daken had de gemeente zelf nodig ofwel ze waren te klein. Burgers in de binnenstad van Dordt hebben in 2023 meer mogelijkheden gekregen zelf zonnepanelen te leggen door een deel van de welstandsbezwaren weg te nemen en burgers in publicaties beter op de mogelijkheden te wijzen.

Met onze drone is onderzocht of er andere daken geschikt zijn voor ZOAD projecten; dat onderzoek wordt in 2024 voortgezet waarbij hulp van onze leden op prijs wordt gesteld

Evenals in 2022 is er veel tijd besteed aan onderzoek naar het leggen van zonnepanelen op het gebouw Halmaheiraplein van het Insula College. In 2022 leidde overleg tussen de gemeente en de gebouweigenaren niet tot besluitvorming bij de gemeente over de toekomst van het gebouw. Met hulp van eigenaar, wethouder en ambtenaren is er in 2023 een plan gemaakt ter

verduurzaming of nieuwbouw van dit gebouw en andere onderwijsgebouwen. Dat plan zal in het voorjaar van 2024 ter goedkeuring aan de gemeenteraad worden aangeboden.

In samenwerking met de Ontmoetingskerk is er met de opbrengst van een deel van de zonnepanelen een project gestart ter verduurzaming van die kerk en maatschappelijke hulp.

Website

Begin 2022 is er in samenwerking met het bedrijf Avant een nieuwe website voor de CDE gemaakt. Deze website bevat naast informatie over de CDE ook alle voor de leden van de Kring benodigde informatie over de Kring ZoaD.

2. Wind

Drechtse Energie ziet nog steeds mogelijkheden voor de ontwikkeling van drie tot vijf grote windturbines op het Eiland van Dordrecht, dit samen met grondeigenaren, een energiebedrijf en mogelijk nog een vierde partij. Drechtse Energie wil hierbij een 50% belang in de ontwikkeling verkrijgen en zal mede door het leergeld dat zij heeft moeten betalen met de Krabbegors ontwikkeling haar contractuele positie goed vastleggen. De gemeente Dordrecht is gestart met de herijking van de structuurvisie wind.

3. Zonneparken

Drechtse Energie is samen met haar partners Eneco en Solarfields/Novar in 2023 verdergegaan met de uitwerking van de zonneparken in Zwijndrecht (Kijfhoek) en Hardinxveld.

Gezien de huidige status van deze projecten zien wij een verdere ontwikkeling als zeer positief in en zullen op korte termijn starten met de verdere (voor)financiering van projecten.

Eind 2023 is er overleg met de ECD voor een gezamenlijk zonnepark langs de A16 in Dordrecht

Voorfinanciering door leden en ontwikkelfonds

Drechtse Energie heeft in 2022 bij haar leden gepolst of zij risicodragend willen investeren in de ontwikkeling van projecten. Hier is door een aanzienlijk groep leden zeer positief op gereageerd met diverse toezeggingen. Door de situatie zoals hieronder wordt aangegeven, is hier tot op heden nog geen gebruik van gemaakt.

Daarnaast is er vanuit het ontwikkelfonds duurzame energie de mogelijkheid om (voor)financiering te ontvangen voor de ontwikkeling van projecten. Als voorwaarde is hierbij gesteld dat 30% van de financiering ingebracht dient te worden door de coöperatie.

Door de toezeggingen van leden en de gelden in het duurzaamheidsfonds denken wij nog altijd als volwaardige deelnemer deel te kunnen nemen (dit houdt in een gelijkwaardig belang ten opzichte van onze partners) aan de huidige projecten. In 2024 zullen we hier intensief met de leden over in gesprek gaan.

Zonnepark Kijfhoek

In de Regionale Energie Strategie (RES) is Kijfhoek-Noord aangewezen als uitwerkingsgebied voor zon op land. De gemeenteraad van Zwijndrecht heeft hierover in de RES 1.0 in juni 2021 een

besluit genomen. Ons consortium heeft zich samen met Solarfields/Novar en Eneco in februari 2022 aangemeld op het participatieplatform.

In 2023 zijn er diverse gesprekken geweest met omwonenden, gemeente en andere belanghebbenden. Samen met onze partners is besloten om het vergunningstraject in te gaan. De afgelopen maanden is er intensief gewerkt aan onder meer de volgende zaken:

- concept aandeelhoudersovereenkomst voor de oprichting en participatie in de BV
- aanvraag bij het ontwikkelfonds om in de voorfinanciering te kunnen participeren
- voorbereiding vergunningsaanvraag
- gesprekken over te betalen leges en uitstel daarvan

In de loop van 2024 willen we de vergunning gaan indienen en tevens de opdracht bij Stedin neer gaan leggen om netcapaciteit te claimen.

Zonnepark Hardinxveld

Het potentiële zonnepark in Hardinxveld is gepland op een perceel dat in particulier eigendom is. In dit project werken Drechtse Energie en Novar op basis van gelijkwaardigheid samen.

In oktober 2023 is er een informatieavond geweest voor geïnteresseerden uit Hardinxveld-Giessendam

Er zijn gesprekken met gemeente, natuur- en milieufederaties, grondeigenaren en omwonenden.

Eind 2023 is een vergunningaanvraag gedaan bij de gemeente. Daarop is nog geen reactie. Op dit moment is er ook overleg met de gemeente om de betaling van de bouwleges gedeeltelijk uit te stellen tot na de financiële afronding van het park.

Het ontwikkelfonds van Energie Samen (in samenwerking met de Provincie Zuid-Holland) heeft onze aanvraag voor een lening voor de eerste 3 van de 4 fasen goedgekeurd.

Op dit moment zijn wij samen met Novar verdere uitwerking aan het geven op de aandeelhoudersovereenkomst. Verder zijn er gesprekken gaande om te zorgen dat we ruimte op het elektriciteitsnet krijgen door de opdracht neer te leggen bij Stedin.

5. Financieel verslag

Hieronder zijn de jaarcijfers weergegeven van zowel de Coöperatie Drechtse Energie als van de Kring.

Gedurende 2023 is in totaal € 36.092,28 afgeschreven van de installaties Zon op Dordrecht, Zon op Papendrecht, dak Pullen en de Ontmoetingskerk. Dit bedrag is verantwoord als een verliespost in de resultatenrekening van 2023. Bij de resultaatverwerking schrijven wij deze post af van de ledenrekening van de projecten.

Hieronder zijn de jaarcijfers weergegeven van zowel de Coöperatie Drechtse Energie als van de Kring. In de Kring zijn de volgende Zon Op-projecten opgenomen:

Dordrecht:

- Sporthal+ (Maria Montessorilaan 3);
- Stadsdepot (Jade 400);
- Aannemersbedrijf Pullen (Wioldrechtseweg 32 en 34);
- Ontmoetingskerk Sterrenburg (Slangenburg 3).

Papendrecht:

- Sporthal (Burgemeester Keijzerweg 110).

Resultatenrekening 2023	Kosten			Baten		
	Totaal	Coop	Kring	Totaal	Coop	Kring
Omzet RES				3.460	3.460	
Donatie leden				21	21	
Bijdrage GreenChoice				1.953	1.953	
Rente opbrengst				15		15
Omzet Sporthal+ (MM3)				39.139		39.139
Omzet Stadsdepot (Jade400)				16.612		16.612
Omzet Sporthal (BKW110)				6.005		6.005
Omzet Pullen (WDW32)				17.606		17.606
Omzet Pullen (WDW34)				17.718		17.718
Omzet Ontmoetingskerk (SLB3)				14.132		14.132
Bijdrage vanuit duurzaamheidsfonds				15.000	15.000	
Bankkosten	192	96	96			
Communicatiekosten	411	411				

Lidmaatschappen	631	316	315			
Bestuursaansprakelijkheid	318	159	159			
Bestuurskosten	3.875	2.612	1.263			
Kosten Kijfhoek	16.669	16.669				
Kosten Hardinxveld	832	832				
WA-verzekering	2.317		2.317			
Beheerskosten daken	644		644			
Bijdrage Duurzaamheidsfonds	2.077		2.077			
Net-/meterkosten	1.576		1.576			
Afschrijvingskosten	36.094		36.094			
Vennootschapsbelasting	4.021		4.021			
Winst	62.003	-661	62.664			
Totaal	131.660	20.434	111.226	131.660	20.434	111.226

Omzet van verkoop stroom Sporthal+, Stadsdepot, Sporthal Papendrecht, Pullen en Ontmoetingskerk

De installaties wekken stroom op, die voor alle projecten wordt verkocht aan GreenChoice. Door de ontwikkelingen op de energiemarkt zijn de bedragen per opgewekte kWh gestegen.

Kosten Kijfhoek

Dit zijn kosten gemaakt voor deelname in zonnepark Kijfhoek. Deze kosten kunnen bij financial close worden ingebracht bij de BV en worden vooralsnog gedekt door duurzaamheidsfonds en eigen vermogen.

Bijdrage Duurzaamheidsfonds

Zoals in het huishoudelijk reglement is afgesproken, wordt er jaarlijks vanuit de Kring een bijdrage van € 1,00 per paneel gedaan aan het Duurzaamheidsfonds. Met dit fonds kunnen in de toekomst opstartkosten worden gefinancierd voor nieuwe projecten. Denk hierbij aan onderzoekskosten of constructieberekeningen. In 2023 heeft de coöperatie 2.077 panelen in bedrijf en wordt er dus € 2.077 in het subsidiefonds gestort.

Afschrijvingskosten Dordrecht

De afschrijving Dordrecht is jaarlijks 6% van het geïnvesteerde bedrag. De investering van Dordrecht was € 265.025,-. De afschrijving voor 2023 is € 15.607,09.

Afschrijvingskosten Papendrecht

De afschrijving Papendrecht is jaarlijks 6% van het geïnvesteerde bedrag. De investering van Papendrecht was € 139.377,-. De afschrijving voor 2023 is € 8.362,60.

Afschrijvingskosten dak Pullen

De afschrijving voor dak Pullen is jaarlijks 6,67% van het geïnvesteerde bedrag. De investering van dak Pullen was € 119.903,63. De afschrijving voor 2023 is € 7.993,58.

Afschrijvingskosten dak Ontmoetingskerk

De afschrijving voor dak Ontmoetingskerk is jaarlijks 6,67% van het geïnvesteerde bedrag. De investering van dak Ontmoetingskerk was € 61.935,23. De afschrijving voor 2023 is € 4.131,08.

Toelichting op de balans

Hieronder is de balans weergegeven van zowel de Coöperatie Drechtse Energie als van de Kring, waarin de Zon op-projecten van Dordrecht, Papendrecht, Pullen en Ontmoetingskerk zijn opgenomen.

Balans	2022			2023		
	Totaal	Coop	Kring	Totaal	Coop	Kring
Banktegoed betaalrekening Triodos	133.947,09	36.375,77	97.571,32	130.928,58	34.750,03	96.178,55
Banktegoed spaarrekening Triodos	152.616,78		152.616,78	156.457,42		156.457,42
Investering Zon op Dordrecht	202.007,76		202.007,76	186.400,67		186.400,67
Investering Zon op Papendrecht	114.288,85		114.288,85	105.962,25		105.962,25
Investering Zon op Pullen	104.582,61		104.582,61	96.589,03		96.589,03

Investering Zon op Ontm.kerk	58.150,30		58.150,30	54.019,22		54.019,22
BTW verkoop	19.157,80		19.157,80	24.136,74		24.136,74
Vooruitbetaalde VPB	104,00		104,00	133,00		133,00
Nog te ontvangen subsidie PZH	12.328,00		12.328,00	0,00		0,00
Vooruitbet. kst projectmanager	0		0	16.500,00	16.500,00	
Nog te ontvangen verkoop stroom	8.225,14		8.225,14	5.212,84		5.212,84
Totaal bezittingen	805.408,33	36.375,77	769.032,56	776.339,75	51.250,03	725.089,72
Ledenrek. Coöperatie	16.765,86	16.765,86		29.560,48	29.560,48	
Ledenrek. Zon op Dordrecht	217.614,85		217.614,85	202.007,85		202.007,85
Voorziening MJOP Dordrecht	45.237,49		45.237,49	45.237,49		45.237,49
Ledenrek. Zon op Papendrecht	122.651,45		122.651,45	114.288,45		114.288,45
Voorziening MJOP Papendrecht	55.304,56		55.304,56	55.304,56		55.304,56
Ledenrek. Zon op Pullen	112.576,19		112.576,19	104.583,19		104.583,19
Voorziening Zon op Pullen	35.680,37		35.680,37	35.680,37		35.680,37
Ledenrek. Zon op Ontmoetingskerk	61.935,00		61.935,00	58.150,00		58.150,00
Voorziening Zon op Ontm.kerk	20.235,00		20.235,00	20.235,00		20.235,00
Lening ontwikkelingsfonds				16.500,00	16.500,00	
Duurzaamheidsfonds	16.860,29	16.860,29		3.937,29	3.937,29	
Vooruit ontvangen SCE subsidie	4.355,64		4.355,64	0,00		0,00
Vooruit ontv. bijdrage Sliedrecht	5.000,00	2.500,00	2.500,00	5.000,00	2.500,00	2.500,00

BTW te vorderen	16.673,19		16.673,19	7.605,79	-620,10	8.225,89
BTW betaald	1.626,56	57,00	1.569,56	13.914,00		13.914,00
Nog te betalen BTW	3.532,00		3.532,00	2.093,00		2.093,00
Nog te betalen netbeheer/meter kosten				205,92		205,92
Afrondingsverschillen	3,04		3,04	33,36	33,36	
Verlies (-/-) / winst (+/+)	69.356,84	192,62	69.164,22	62.003,00	-661,00	62.664,00
Totaal vermogen/schulden	805.408,33	36.375,77	769.032,56	776.339,75	51.250,03	725.089,72

Investering Zon op Dordrecht / Papendrecht / Pullen / Ontmoetingskerk

De activa bestaan uit de gerealiseerde projecten. Hierop wordt jaarlijks, zoals eerder toegelicht, afgeschreven. Per ultimo 2023 was de waarde van de activa conform onderstaande tabel:

Activa	Aanschafwaarde	Boekwaarde 1/1/23	Afschrijving 2023	Boekwaarde 31/12/23
Zon op Dordrecht	€ 265.025	€ 202.008	€ 15.607	€ 186.401
Zon op Papendrecht	€ 139.377	€ 114.288	€ 8.363	€ 105.925
Zon op Pullen	€ 119.903	€ 104.582	€ 7.994	€ 96.588
Zon op Ontmoetingskerk	€ 61.935	€ 58.150	€ 4.131	€ 54.019

Nog te ontvangen omzet verkoop stroom

Het bedrag van € 5.212,84 betreft de facturen die wel zijn verstrekt over de opwek tot en met december 2023 van de installaties, maar waarvan het bedrag nog niet is ontvangen op de bankrekening. Deze uitkeringen zullen in januari, februari en maart 2024 gedaan worden door GreenChoice. Deze opbrengst is meegenomen in de omzet verkoop stroom in de resultatenrekening.

Nog te betalen BTW

Dit betreft omzetbelasting van € 2.093,00 die nog betaald moet worden over het vierde kwartaal van 2023.

Nog te betalen vennootschapsbelasting

Dit betreft de af te dragen vennootschapsbelasting over de winst van 2023.

Ledenrekening Coöperatie

Deze post bestaat uit het eigen vermogen van de coöperatie en de inleg van leden die nog niet meedoen aan een project van Drechtse Energie.

Ledenrekening Zon op Dordrecht / Papendrecht / Pullen

Dit betreft het totaal aan kapitaal (eigen vermogen) dat door de leden is betaald aan de coöperatie voor deelname aan een ZoaD-project. Elk jaar brengen wij een bedrag ter hoogte van de afschrijving van de zonnepanelen in mindering op de ledenrekening.

Verloopstaat ledenrekening	Storting	Dotatie Voorziening MJOP	Resultaat 2023	Saldo voor resultaat
Zon op Dordrecht	€ 311.500	€ 46.475	€ 15.607	€ 202.008
Zon op Papendrecht	€ 195.300	€ 55.923	€ 8.362	€ 114.290
Zon op Pullen	€ 170.170	€ 35.680	€ 7.954	€ 104.623
Zon op Ontmoetingskerk	€ 82.170	€ 20.235	€ 4.131	€ 54.019

Reservering MJOP Dordrecht / Papendrecht

Bij de aanvang van alle projecten is een dotatie gedaan om een voorziening aan te kunnen leggen voor groot onderhoud. Dit is gebaseerd op een meerjarenplan.

Verloopstaat voorzieningen MJOP	Saldo 1/1/23	Toevoeging	Onttrekkingen	Saldo 31/12/23
Zon op Dordrecht	€ 45.237	€ 0	€ 0	€ 45.237
Zon op Papendrecht	€ 55.305	€ 0	€ 0	€ 55.305

Zon op Pullen	€ 35.680	€ 0	€ 0	€ 35.680
Zon op Ontmoetingskerk	€ 20.235	€ 0	€ 0	€ 20.235

Duurzaamheidsfonds

In het duurzaamheidsfonds spaart de coöperatie om in de toekomst (start)kosten te kunnen financieren voor nieuwe projecten. Dit zijn kosten die gemaakt moeten worden voordat een project van start kan gaan en een eigen financiering heeft.

Als een project gebruikmaakt van financiering uit het duurzaamheidsfonds wordt na de finale 'GO' het gefinancierde bedrag, met een nader te bepalen vergoeding terugbetaald. Zo houden we deze voorziening op peil om in de toekomst te kunnen blijven investeren in het opstarten van nieuwe projecten.

Bij startkosten voor grote projecten, zoals zonnevelden, kan een beroep worden gedaan op het provinciaal ontwikkelfonds. Hiervoor eist de provincie een eigen inbreng van 30%. Dit gaat om grote bedragen. Hiervoor kan het duurzaamheidsfonds aangewend worden.

In 2023 is er een toevoeging gedaan van € 2.077 en een onttrekking voor ontwikkeling Kijfhoek / Betuweroute van € 15.000. Het restsaldo op de balans is € 3.937, dit is voldoende om vooruitlopende kosten te dekken bij een eventueel nieuw project.

Bij bereiken van financial close Kijfhoek en Hardinxveld Giessendam, zal er vanuit het project Kijfhoek een vergoeding aan duurzaamheidsfonds worden betaald van € 15.000 vermeerderd met de risico opslag.

Lening ontwikkelfonds

Voor de ontwikkeling van de nieuwe zonneparken is er bij Energie Samen een ontwikkelfonds waarbij je in verschillende fases van het project geld kan lenen. Dit geld wordt na goedkeuring beschikbaar gesteld en dient alleen bij een positieve financial close te worden terugbetaald met een opslag. De opslag is afhankelijk van wanneer je de lening aanvraagt. In ons geval maximaal 25% opslag. Bij financial close worden alle kosten welke gemaakt zijn door de ontwikkelaars ingebracht en terugbetaald, en daarmee kan ook de lening worden terugbetaald aan Energie Samen. De lening die tot op heden is verstrekt is ter dekking van de kosten van de projectleider Zonneparken. De lening voor fase 2 t/m 4 is maximaal € 723.396.

Vooruitbetaalde kosten projectmanager zonneweiden

Voor de dekking van de kosten van projectmanager zonneweiden is er een lening aangevraagd bij ontwikkelfonds Zuid-Holland. Deze kosten worden ingebracht bij Financial Close van zonneweide.

Vooruit ontvangen bijdrage gemeente Sliedrecht

Van de gemeente Sliedrecht is een bijdrage van € 5.000,- ontvangen voor het meedenken en meewerken aan de realisatie van zon op projecten in Sliedrecht. Omdat er nog geen concreet project is in Sliedrecht, zijn hier nog geen gelden uit opgenomen.

Verdeling gelden

De coöperatie maakte net als in 2022 winst, dankzij de hoge verkoopprijs die is ontvangen voor geleverde stroom en ondanks de afschrijving op de zonnepanelen. In voorgaande jaren was de afschrijving groter dan de uitkering aan de deelnemers. De winst vóór afschrijving en belasting is € 98.097. Na afschrijving van € 36.094 moet over de fiscale winst 15% vennootschapsbelasting worden betaald.

De fiscale winst (€ 98.097 -/- afschrijving € 36.094,-) van € 62.003 van de coöperatie wordt als volgt verwerkt in de administratie:

De afschrijving wordt als volgt toegerekend aan het kapitaal:

Toekenning afschrijvingskosten op kapitaal ZoD € 15.607 -/-

Toekenning afschrijvingskosten op kapitaal ZoP € 8.363 -/-

Toekenning afschrijvingskosten op kapitaal ZoPullen € 7.993 -/-

Toekenning afschrijvingskosten op kapitaal ZoOntmoetingskerk € 4.131 -/-

Bruto winst € 98.097

Te betalen Vennootschapsbelasting 2023 € 9.301 -/-

Netto winst € 88.796

Correctie verlies coöperatie tlv ledenrekening coöperatie € 661 +/+

Totaal rendement stroom te verdelen onder deelnemers € 89.457

Berekening uitkering Postcoderoos regeling

Voor de projecten vallende onder de postcoderoos regeling geldt:

Omzet verkoop stroom € 97.094

Kosten beheer daken € 10.767 -/-

Nog te betalen VPB € 7.751 -/-

Nog uit te keren rendement € 78.576

5.540,90 stuks 100 Wp delen geeft een rendement van € 14,18 per 100 Wp deel

Berekening uitkering SCE-regeling (Ontmoetingskerk)

Voor de projecten vallende onder de postcoderoos regeling geldt:

Omzet verkoop stroom € 14.132

Kosten beheer daken € 1.700 -/-

Nog te betalen VPB € 1.550 -/-

Nog uit te keren rendement € 10.882

747 stuks 100 Wp delen geeft een rendement van € 14,57 per 100 Wp deel

Voorgesteld wordt om de volgende uitkeringen te doen aan de deelnemers.

SCE € 14,57 per 100 Wp deelname

Postcoderoos € 14,18 per 100 Wp deelname

Voor de postcoderoosprojecten geldt dat de kleine afwijkingen in uitkering energiebelasting via het rendement worden gecorrigeerd, zodat alle deelnemers per 100 Wp een gelijk bedrag krijgen uitgekeerd. Dit wordt gedaan door de totale opwek te bepalen en te delen door 100 Wp-eenheden. Hieruit volgt een gemiddelde energiebelasting en zo worden afwijkingen van opwek per specifiek dak t.o.v. de gemiddelde energiebelasting verrekend via de rendementsafrekening.